

РЕЦЕНЗИЯ

**за концерта „Юбилей и годишнини”
на камерна формация „Te Deum Adoramus”
с диригент Теодора Димитрова
в рамките на 55-ти ММФ „Софийски музикални седмици”**

Духовен празник на хоровото изпълнителско майсторство

В рамките на фестивала „Софийски музикални седмици” се състоя концерт на камерния женски хор „Te Deum Adoramus” с главен художествен ръководител и диригент Теодора Димитрова и с клавирен съпровод на пианистката Зорница Гетова.

„Te Deum Adoramus” е хор с разпознаваем стил облик и утвърдено присъствие в концертния живот, носител на редица престижни награди от музикални форуми у нас и в чужбина. От създаването му през 1997 г. година от диригента Теодора Димитрова и под постоянното нейно ръководство, този колектив се утвърждава сред женските камерни хорове с качества, признати и високо оценени от хоровите специалисти и музикалната критика. Хорът се отличава със стилна чистота в интерпретациите, красива камерна звучност, интелигентно и винаги одухотворено сценично присъствие.

В този смисъл, концертът на „Te Deum Adoramus” в рамките на фестивала бе **очаквано музикално събитие** с нагласа от почитателите на хоровото изкуство за поредна среща с ярки хорови творби, поднесени стилно и въздействащо!

Отличителен белег на изявите на хор „Te Deum Adoramus” са прецизно режисирани от диригента програми, с подобрени произведения от музикална класика от всички музикални епохи и стилове, с открояващо се присъствие на полифонични старинни и църковни творби, в които хорът разкрива своята стилна интерпретационна култура и красива камерна звучност в полифоничното изграждане. Следвайки историко-стилистическия принцип и принципът на контраста в подреждането на творбите в програмата, диригентката изгражда

концертите на хора прецизно и в музикално-драматургическо отношение, търсейки вътрешни смислови връзки и препратки между подобрите произведения.

В поредната изява на „Te Deum Adoramus” се обособиха основни музикални раздели с произведения от църковен и мадригален тип и текстове на латински език, произведения от представители от различни национални и стилкови школи от втората половина на 19-ти и началото на 20-ти век и произведения на българската хорова класика. Важен акцент в изявата беше включването на творби на композитори с кръгли годишнини, удачно вметени в общия план на програмата. Прозвучаха произведения на Габриел Форе, по случай 100 години от смъртта на композитора, на Джакомо Пучини, по случай 100 г. от смъртта му, Антон Брукнер по случай 200 години от рождението му и на българските класици Георги Димитров и Любомир Пипков, по случай 120 години от рождението им.

Тенденция в програмата на този концерт беше обединяването на изпълняваните произведения в циклични групи от по две хорови творби, съчетани по определен принцип, което даде възможност за съпоставки от композиционно и интерпретационно естество и придаде смислова цялост на концерта.

В началото на концерта прозвучаха две ренесансови творби от ранния и зрял период на Нидерландската полифонична школа. В съпоставянето на тригласния мотет на Гийом Дюфай от средата на 15-ти век „Vexilla regis prodent” с 5-гласната имитационно-полифонична композиция на Орландо ди Ласо „Adoramus de Christe” от зрелия етап на Нидерландската школа пролича ренесансовата култура на хора в тънкостите на жанровата и стилкова интерпретация в рамките на строгия полифоничен стил. И двете произведения бяха изпълнени с открояваща се полифонична изчистеност на вокалните линии и полифонично стилно изграждане на творбите, като при Дюфай изпъкна контрапунктичната строгост на мотетната композиция, а при Ласо – цветистата имитационна раздвиженост и мелодичност на вокалните партии в цялостното драматургично разгръщане на композицията.

Юбилеят на Габриел Форе в концерта бе отбелязан с две негови църковни творби на латински език, които в много отношения осъществиха плавна връзка с вече изпълнените ренесансови произведения. „Ave verum” и „Tantum ergo” са цикъл от творби /op. 65 № 1 и 2/ с обща умиротворена и светла атмосфера, всяка със своя композиционна специфика. Антифонната песен за две вокални партии, „Ave verum” прозвуча нежно и одухотворено, с плавно преминаване на вокалната линия от сопрани в алти, а в 3-гласната полифонична композиция „Tantum ergo” съгласуваната едновременност на партиите бе пресъздадена с топла и балансирана хорова звучност.

Подобна композиционна полифоничност и духовно излъчване имаше и хоровата песен на Франсис Пуленк „Ave verum corpus”, написана значително по-късно /1952 г./, която прозвуча като драматургическа арка малко по-късно, за да допълни линията от църковно-полифонични творби, застъпени в концерта, поднесени изключително стилно и одухотворено.

„Ave Maria” на Антон Брукнер и „Ave Maria” на Джакомо Пучини из операта „Сестра Анджелика” образуваха отново своеобразен цикъл на принципа на контраста и единството от хорови песни с обща тематика на композитори с различна стилистика, които с различни жанрово-изразни средства и емоция изразяват чувствата си и славата към Светата Дева. Брукнеровата „Ave Maria” /в преработка от смесен за женски хор от Теодора Димитрова/ е хорална църковна песен, в която хорът, разделен на две подгрупи, постигна изразителна църковно-съзерцателна звучност с акустична пълнота в озвучаването на хармониите и хоралните партии. „Ave Maria” на Пучини, написана за две хорови партии /сопрани и контраалти/ в типичния развит мелодичен стил на автора, смени атмосферата на църковност с празничната емоционалност и съкровеност, предадени въздействащо в интерпретацията.

Двете хорови произведения на Густав Холст „Spring” и „Summer” из цикъла „Two Eastern Pictures” внесоха нова, „светска” насока в програмата на концерта както в жанрово-съдържателно и композиционно, така и в интерпретационно отношение – с нови търсени звучности и драматургически решения. „Spring” е жизнерадостна миниатюра с отчетлив декламационен характер на хоровата партия, пресъздаваща събуждането на природата заедно с копнежа за любов и

щастие. „**Summer**” е оригинална хорова творба с вътрешни контрасти, изпълнена със символика на поетичния текст, в която композиционно се съчетават тайнствено-мистериозното /в рефренната мелодична част върху затворен вокал/ с хорово-декламационното начало в **куплетните раздели**. Интерпретационно пиесите бяха поднесени по въздействащ вокален начин, с темброва оцветеност на вътрешните контрасти.

Съвременната насока в репертоарната част на концерта с шедьоври на западноевропейската музика бе продължена от увлекателната жанровата пиеса с джазов привкус „**Sign no more Ladies**” от Уилиам Матиас по пиесата „Много шум за нищо” из цикъла „Шекспирови песни”.

Заклучителната част от концерта на хор „Te Deum Adoramus” беше посветена на българската композиторска школа с шедьоври в областта на традиционните жанрове на хоровата обработка и авторска песен на фолклорна основа. Прозвучаха две **красиви творби на композитора Иван Спасов** с различна стилистика: „**Айшинко, пиля шарено**” е дълбока лирико-драматична творба, издържана в духа на фолклорната обработка на автентичната родопска песен със съвременните композиционни средства на своя автор. Хорът изгради творбата в нейната драматургическа цялостност с плътната драматична звучност и стилна орнаментация в колективното изпълнение на фолклорния напев. „**Есенен път**” /по текст на Иван Пейчев/ е оригинална съвременна творба с речитативно-повествователен характер, в изпълнението на която бяха привнесени звукоизобразителни ефекти, изобразяващи горски и природни звуци – оригинално хрумване на диригента на хора със силен ефект върху публиката.

Във връзки с юбилейните годишнини на композиторите Любомир Пипков и Георги Димитров, в края на концерта прозвучаха две класически хорови произведения на фолклорна основа, образуващи помежду си отново своеобразен контрастен цикъл. След шедьовъра на Л. Пипков „**Нани ми нани, Дамянчо**” за четиригласен хор и с неговото лирико-драматично звучене, като празничен финал на концерта прозвуча жизнерадостната хороводна песен „**Цъфнало е кокиче**” на Г. Димитров

по народен текст, изпълнена с бляскавост, пълнозвучност и вътрешна динамика на изграждането.

Голяма заслуга за убедителното представяне на произведенията в концерта имаше **клавирният съпровод на пианистката Зорница Гетова** като много съществен компонент в драматургическото изграждане на творбите.

Камерна формация „Te Deum Adoramus” представи отново на концерта своята красива и богата програма на публиката с професионализъм и артистична отзивчивост, които превърнаха събитието в радостно съпреживяване и духовен празник на хоровото изпълнителско творчество и майсторство. Висотата на интерпретациите, която този хор винаги показва на своите изяви, безспорно е плод на професионализма и големия диригентски талант на Теодора Димитрова и на съвместната всеотдайна дългогодишна работа с този прекрасен колектив от отдадени на хоровото изкуство музиканти!

Ирина Паунова